

Infrastrukturdepartementet

Er referens
I2020/02336**Diarienummer**
Utr 2021/19
Datum
2021-06-02

Motorfordonspooler – på väg mot ökad delning av motorfordon (SOU 2020:22)

Trafikanalys analyserar innehållet i ovan rubricerade utredning utifrån de transportpolitiska målen och de transportpolitiska principerna. Trafikanalys delar utredningens bedömning att en ökad användning av motorfordonspooler har potential att bidra positivt till hänsynsmålet genom att utsläppen av koldioxid kan minska, även om det är svårt att kvantifiera hur stor denna minskning blir. För hushåll som saknar bil kan motorfordonspooler vara ett sätt att få tillgång till den flexibilitet och tillgänglighet som tillgång till bil ger och därmed bidrar poolen positivt till funktionsmålet. Trafikanalys kommer att analysera frågan vidare inom ramen för pågående regeringsuppdrag om att ta fram underlag för kommande klimatpolitiska handlingsplan.

Mot bakgrund av att motorfordonspooler kan ha en positiv påverkan på både funktions- och hänsynsmål är det befogat att vidta åtgärder för att förbättra förutsättningarna för dem. Enligt direktivet skulle utredningen analysera möjligheten att reducera mervärdesskatten. Trafikanalys delar utredningens bedömning att det inte är förenligt med EU-rätten att sänka mervärdesskatten eftersom tjänsten inte kan anses omfattas av det EU-rättsliga begreppet "persontransporter och medfört bagage". Anledningen är att motorfordonspoolen enbart tillhandahåller ett fordon med syfte att kunden själv ska framföra fordonet.

Trafikanalys tillstyrker också förslaget att kommunerna ska ges möjlighet att genom lokala trafikföreskrifter reservera parkeringsplatser för delningsfordon på allmän platsmark. I ett tidigare yttrande har Trafikanalys framfört tanken att kommunerna ska tillåtas ställa vissa villkor för att reservera parkeringsplatser för delningsfordon.¹ Ett rimligt villkor är exempelvis att motorfordonspoolen åtar sig att genomföra användarundersökningar gällande resbeteenden och låta kommunen ta del av resultaten. På det sättet blir det lättare för kommunerna att avgöra vilka effekter motorpoolerna har på det lokala transportsystemet – kunskap som är värdefull i arbetet med hållbar samhälls- och trafikplanering.

När den nya lagstiftningen utvecklas är det viktigt att beakta att bilpooltjänster förr eller senare sannolikt kommer att ersättas av taxiverksamhet med automatiserade fordon. Det

---

¹ Trafikanalys (2017): Yttrande över betänkande (SOU 2017:22) Från värdekedja till värdecykel, Utr 2017:43, Stockholm.

kan exempelvis finnas skäl att göra det möjligt för kommuner att på motsvarande sätt upplåta allmän platsmark till parkering för sådan "automattaxi".

Trafikverket föreslås få i uppdrag att, tillsammans med Naturvårdsverket och Konsumentverket, genomföra informationsinsatser för att öka kunskapen och medvetenheten om motorfordonspooler. Visserligen visar Mobility-Management-litteraturen att denna typ av beteendepåverkande åtgärder, med rätt utformning, kan vara kostnadseffektiva i jämförelse med exempelvis infrastrukturinvesteringar, men vi anser inte att utredningen i det här enskilda fallet tydligt har visat att den föreslagna åtgärden är kostnadseffektiv. I det regeringsuppdrag som inledningsvis nämndes kommer Trafikanalys att titta på insatser för ett transporteffektivt samhälle, inklusive styrmedel för att stimulera bilpooler. En hypotes är att det i sådana sammanhang är mer effektivt med lokalt anpassad information i jämförelse med breda nationella informationsinsatser.

Utredningen levererar även en definition av bilpooler. Den framstår som väl avvägd mellan att utesluta exempelvis biluthyrning, uthyrning av fordon till personal och uthyrning av privatägda bilar (peer-to-peer), utan att bli allt för detaljerad vilket skulle riskera att hämma innovationen inom bilpoolsverksamheten.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Mattias Viklund efter föredragning av Backa Fredrik Brandt. Avdelningschef Gunnar Eriksson har medverkat i beredningen av ärendet.

Mattias Viklund
Generaldirektör